

Høring gudstjenesteordningen mars 2018

Generelt:

Målet med involvering og fleksibilitet når det gjelder lokalt gudstjenestearbeid bør videreføres. I tillegg til verdien «stedegenhet» bør det også uttrykkes tydelig at «gjenkjennelse» er viktig. De sentrale leddene i gudstjenesten bør være lette å oppdage samme hvor en går til hovedgudstjeneste i en menighet. Dette hindrer likevel ikke en viss grad av fleksibilitet i forhold til valg av leddenes innhold og musikalske uttrykk. Alt trenger ikke være likt alle steder!

Gudstjenestereformen har gitt en sterkere bevissthet på hvordan vi feirer gudstjeneste i menigheten. Det er likevel lite som tyder på at det er grunnlag for å si at reformen har gitt økt engasjement og deltakelse i gudstjenestene. Det er mer snakk om en videreføring og videreutvikling av en interesse og et engasjementet mange har for kirkens gudstjeneste, og at dette har vært mulig gjennom gudstjenestereformen. Det er viktig at en slik prosess ikke blir retardert. Å gjøre det vanskelig å videreføre god innført praksis etter 2011-ordningen er eksempel på dette.

I arbeidet med gudstjenesteordning videre framover mener vi at fokus på gudstjenestens innhold, inkludert preken, er av vesentlig betydning. Å gjøre endringer i kirkens tekstrekker etter så kort tid synes unødvendig. Å stramme inn i forhold til den fleksibilitet som ligger i ordningen fra 2011 er uheldig. En innstramning kan også gjøre at interesserte personers involvering i gudstjenestearbeidet kan bli hemmet. Det er mange endringer som nå foreslås som går på et altfor detaljert nivå. Den enkelte menighet bør fremdeles ha mulighet til å velge om en vil bruke en bønnesalme før evangelielesningen eller synge Halleluja-vers. Den enkelte menighet bør også kunne velge om en skal ha et fast ledd Dagens bønn, eller la dagens bønn brukes et annet sted i gudstjenesten, enten i forbindelse med samlingsbønn, preken eller forbønn. (Se mer om dette til de enkelte punktene under.)

Vi har pr i dag et rikt utvalg av ulike gudstjenestetyper, inkludert den gamle gudstjenesteboken. Arbeid med temagudstjenester bør også gis valgfrihet til å tilpasse enkelte av leddene til gudstjenestens fokuserte innhold. Å kalle en gudstjeneste for «sorggudstjeneste» oppleves fremmed (se side 3 i høringsdokumentet). Hva da med en «gledegudstjeneste»? Gudstjeneste for sørgende er noe annet enn en sorggudstjeneste.

Vi vil anbefale en videreføring av den fleksibilitet som har vært i ordningen fra 2011. En innstramning av dette kan føre til svekket engasjement omkring gudstjenesten. Det bør også være unødvendig å måtte søke om godkjenning av liturgi dersom liturgien i hovedsak videreføres fra år til år. Dette må ikke byråkratiseres på en unødvendig måte. Godkjenningsprosedyrene bør forenkles, og godkjenningen bør gjelde for en lengre periode enn 2-4 år.

Til de enkelte ledd har vi følgende kommentar:

Høringssspørsmål 3 e:

Vi synes det er unødvendig å bruke energi på endringer av gudstjenestens inngang. Leddene Forberedelse, Inngangssalme og Inngangssord bør være som nå. Det er uheldig å endre «inngangssord» til «Hilsen» og innføre en nyordning med at menigheten skal stå under denne

hilsenen. Det er mest naturlig å sette seg etter inngangssalmen, og det mener vi de fleste steder er en godt innarbeidet ordning.

Samlingsbønnen bør fremdeles kunne bes som en fellesbønn av hele menigheten. Dette er mulig i 2011-ordningen, og vi har praktisert det i mange år. Vi er enige i at Samlingsbønnen bør være et valgfritt ledd.

Høringsspørsmål 3 f:

Vi støtter forslaget om at innledningen til syndsbekjennelsen blir ensartet og vesentlig kortere. Vi støtter også forslaget om at det strammes inn på valgmuligheter når det gjelder syndsbekjennelsen, og at de mest klassiske alternativene blir stående, de tre første fra 2011-ordningen. Vi mener også at det nye forslaget som presenteres i høringsdokumentet er et godt forslag slik at det blir 4 ulike syndsbekjennelser å velge i. Det bør gis rom for lage en tilpasset syndsbekjennelse for spesielle anledninger, i temagudstjenester, etc.

Det er viktig at det fremdeles blir valgfritt om en vil legge syndsbekjennelsen til samlingsdelen i gudstjenesten, etter inngangsordene - eller til Ordets del, før forbønnen.

Høringsspørsmål 3 g og h:

Vi støtter forslaget om at Kyrie skal være et obligatorisk ledd i alle hovedgudstjenester. Det bør også gjelde lovsangsleddet. Når det gjelder Gloria bør det fremdeles være mulig å bruke andre lovsanger eller lovsangsomkvad.

Høringsspørsmål 3 i:

Det er fint at Dagens bønn nå er komplett og ferdig justert. Leddet Dagens bønn bør ikke gjøres obligatorisk. Den valgfrihet som er lagt opp til i 2011-ordningen bør videreføres. Momenter fra Dagens bønn kan knyttes til preken eller til forbønn. Særlig fordi det i mange gudstjenester feires dåp etter Gloria, med opptil flere bønner inkludert i dåpsliturgien, vil det være en mer krevende overgang fra dåpen til tekstlesningen å legge inn Dagens bønn som fast ledd før tekstlesningen.

Dersom dette leddet skulle bli en obligatorisk del, bør det innlede hoveddel Ordet og ikke være konklusjon på hovedleddet Samling.

Høringsspørsmål 4:

Det bør fremdeles være mulig å ha en salme mellom tekstlesningene, eventuelt korsang. Vi støtter forslaget om at menighetens respons «Gud være lovet» etter tekstlesningene faller bort.

I vår gudstjenesteordning går barna ut til søndagsskole under salmen før evangelielesningen. Vi mener derfor at det er uheldig at Halleluja-omkvad gjøres obligatorisk i forbindelse med evangelielesningen. Det er ikke naturlig hos oss hverken på julaften eller ved konfirmasjon å bruke et slikt ledd på bekostning av en kjent salme. På førstedager bør det fremdeles være mulig å synges høytidsverset før evangeliet leses. En endring av praksis på dette vil være fremmedgjørende for menigheten.

Vi har praktisert bønnevandring under nattverdfeiringen i mange år og kommer ikke til å endre på det. Vi vil sterkt fraråde å gjøre endringer i bestemmelsene om dette. Å være i bevegelse i kirkerommet mellom bønnesteder og nattverdbordet er hos oss naturlig. Dette har også sammenheng med at vi som regel bruker ordningen med intinksjon under nattverdtildelingen, og at sakramentet mottas stående.

Høringsspørsmål 5:

Det bør være naturlig å feire nattverd i hver hovedgudstjeneste. Dette har styrket nattverdens betydning i vår menighet, og stadig flere får frimodighet til å ta imot brød og vin i nattverden. Også i gudstjenester tilrettelagt for barn og unge feires nattverd som en naturlig del. Unntak er julaften og konfirmasjon.

Vi mener at det gir god mening å ta i bruk ordet «beger» i stedet for «kalk» i nattverdliturgien. Oret «beger» gir bedre mening for folk flest, og det blir i samsvar med den nye bibeloversettelsen.

Det bør fremdeles være mulig å bruke både «kropp» og «legeme» i utdelingsordene.

Høringsspørsmål 5 c:

Vi støtter forslaget om at takkofferet inngår i nattverdliturgien og ikke som en del av forbønnen. Takkoffersalmen og takkofferet får fram den sakrifisielle siden ved det å motta sakramentet. Vi bærer oss selv og alt vårt fram for Gud og får motta hans gaver av nåde. Menighetens delaktighet i takkofferbønnen vil forsterke dette. «Ta imot oss og våre gaver i Jesu navn. Amen.»

Vi mener at det ikke er grunnlag for å gjøre endringer i avslutningsdelen av nattverden. Tilsigelsesordene bør være som nå. Det bør også være valgfritt om menigheten skal delta i tilsigelsesordene. Det er naturlig at dette er liturgens avsluttende ord til nattverddeltakerne.

Vi har ikke kommentarer til avslutningsdelen av gudstjenesten. Det bør gjøres minst mulig endringer i denne delen.

Muligheten for en viss valgfrihet i forhold til liturgisk musikk bør videreføres. Det gjelder særlig til leddene Kyrie, Gloria, menighetssvar under forbønn, Sanctus og Agnus Dei.

Vardåsen kirke 15. mars 2018

Gudstjenesteutvalget i møte 140318

Staben i møte 140318

Menighetsrådet i møte 070318

Dag Håland, sokneprest